

liberalca pa, naj bo že Seidl ali kdo drugi, v državni zbor voliti je toliko kakor sovražnikom kat. cerkve orožje v roke tiščati, da ž njim po sv. materi kat. cerkvi mahajo.

Slednjič še povem „Slov. Tedniku“, da naj gre poprej v prvi razred, preden o verskih rečeh pisariti hoče; naj si še pa tudi to zapomni, da bodo narodni slovenski duhovniki ravno zato ker so duhovniki in dušni pastirji, v cerkvi katoliško slovensko ljudstvo pred lažnjivimi preroki svarili in tako vero branili, pa tudi zunaj cerkve jezika ne za zobmi držali, ampak govorili in politizirali, kedar bo treba, ker je to v sedanjih časih njih sveta dolžnost!

Jan. Brglez, kaplan.

Iz Breške okolice. (Vizitacija — toča — „Sl. Narod.“) Mil knezoškof, ki so 10 dni v naši Videmski dekaniji se mudili, posamesne duhovnije obiskat in zakrament sv. birme deliti, so nas zopet zapustili. Ta vizitacija nam je bila zopet sijajin dokaz, da še napčenemu liberalizmu ni izteklo, med vernim ljudstvom in duhovščino, zlasti pa, kar si posebno prizadeva, med duhovščino in vladiko nepredljivo steno napraviti. Vidili smo z veseljem, kako je verno ljudstvo v obilni množini se zbiralo pri božjih hišah, višega pastirja z dostojno častjo sprejeti, in s kakošno spoštljivostjo in paznostjo je božjo besedo iz njih ust poslušalo. Vidili smo z zadovoljnostjo, kako jih je duhovščina povsod v obilnem številu spremljala, in liberalni svet se je lahko prepričal, če je hotel, da, dokler je duhovščina s tako ljubeznijo in spoštovanjem svojem višemu duhovskemu predstojniku udana, kakor smo tukaj opazovati priložnost imeli, tako dolgo si liberalizem ne sme upanja delati, da bi pri nižji duhovščini vkljub Stremajerjevi podpori kaj opravil. Bog daj, da bi ta lepa razmera nikdar se ne kalila!

To ča je v nedeljo, 13. t. m. v našem okraji, zlasti v Artiški, Brežki in Zdolski fari, kolikor je dopisniku znano, veliko škode napravila.

„Sl. Narod“ pač nima uzroka „Sl. Gospodarju“ „hausknechtstil“ očitati, kajti „Narod“ sam o „pravni“ stranki v Avstriji, o konservativni vladi na Francoskem, o veljavnih močeh na Slovenskem tako piše, kakor da ima veliko brezovo metlo namesto peresa v rokah. „Narod“ spravo med svojo in „pravno“ stranko vedno bolj nemogočo dela, v tem ko čisto po krivici nas dolži, da mi razpor delamo, po maniri volka v znani basni. Na takem stališču, na kakoršnem je zdaj „Narod“, se pač ne da ž njim pogajati (paktirati.) Dokler je pri Narodovcih narod prvo, vera pa zadnje, dokler v nasprotju z večino federalistov in z vsimi konservativci svoje sočutje z rudečkarškimi republikanci na Španjskem in Francoskem razodeva, z ljudmi, kateri ničesar bolj ne črtijo, nego vero in kat cerkev, tako dolgo sprava med nami in njimi ni mogoča. —

Iz šmarsko-rogaškega okraja. Mnogo truda si prizadevajo „mladi“, da bi spodbili „pravno“ stranko. Grdo so nekdanj agitovali pruski najemniki zoper združene naše moči; pa prav redno jih zdaj „Narodova“ stranka posnema, kakor bi od njih najeta bila. Dolgo jih je „konservativcev“ ime jezilo in bodlo, zdaj jim je bav „pravna“ stranka Slovencev, ktere kaj drzno očitajo, da je od „narodnega“ programa odpadla. Kaj Vas moti? koga hočete s tem zmotiti? Kdo je odpadel od pravega narodnega programa, ali ne vi? ki ste zavrgli slavno geslo Strossmayerjevo: „Vse za vero in domovino!“ „Pravna“ stranka vseh avstrijskih narodov vam roko podaja, vi pa jo zaničljivo odbijate.

Če vam „Sl. Gospodar“ golo resnico naravnost poveda, mu pa zagrizenost očitata, ker mu odgovoriti ne morete, namesto tega pa vedno le kričite: Narodnost je v nevaršini!

Neki Sl. mladič je tudi k nam poslal novoslovenski program v imenu okrajnega volilnega odbora. Naznanite nam vendar imena te neznane stvari, ki se okr. volilni odbor imenuje. Nesramnežu pa, ki je grda brezimna pisma v svet zagnal ter se z Rogačkim in Šmarskim okrajem pobahal, rečemo le to, da je Ikar, ko je hotel visoko v solnce zleteti, v globoko morje trešil, ker ni modrega očeta poslušal.

Za poduk in kratek čas.

Gospôski frajmavrar, pa kmečki kristjan.

Mojster predstolnik bere ukaz „velike deželne lože“, ki naroča podružnici pri „treh solneih“:

1) Vsi časniki ali cajtinge, ki so v naših frajmavrarških rokah, morajo ročno začeti žolč in strup bljuvati na papeža nezmotljivca, ga psovati, grditi, napadati na vsak način — pošteno ali nepošteno, to je vse eno. Ljudem se mora neprenehoma razkazovati in gôsti, kako da je papež in jegova nezmotljivost nevarna, škodljiva in sovražna človeški „svobodi in omiki.“ To se pa mora tako dolgo ponavljati, dokler nismo papeža ob tla telebnoli in kakor zastarelega malika pobili, zdrobili in pokončali.

2) Vsem državnim uradnikom, kateri so frajmavrarji, ukazujemo, na vse kriplje pripomagati, da svoj cilj hitrej dosegnemo. Jihova frajmavrarska prisega velja več, kakor prisega storjena deželnemu poglavarju. Pri državni prisegi se gre le za državne namene, pri nas pa za najimenitnišo stvar na svetu: za „luč, omiko in svobodo!“

3) Po vseh mestih, trgih in vaseh se mora ljudstvo našuntati zoper papeža. Ves narod se ima razdražiti zoper rimskega malika. Kako pa

se vse to naj vrši, pripuščamo modri opaznosti posameznih podružnic. Vsaka naj modro ozir jemlje na okoliščine kraja in ljudi. Zlasti se naj gleda na katoliške duhovnike in menihe, da jih kolikor mogoče pridobimo in nalovimo, ter kot najjake pse na škofo in papeža nahujskamo.

4) Ukažemo, da se po vseh mestih, trgih in vaseh nabirajo podpisi zoper papeža nezmotljivca. Podpisi se morajo deželnemu vladarju predložiti, da nas nevarnega papeža obrani.

Sploh se pa „velika deželna loža“ radostno nada, da bodo vse podružnice, vsi mojstri, vsi bratji, pomočniki in učenci frajmavarski svoje dolžnosti zvesto in natančno splovali, da vzajemno papeža in njegovo nezmotljivost iz jasnih vedrin „omike in svobode“ trešimo in pahemo v prepad mračnjaštva in črnovestništva, iz katerega se je nesrečno izvalila.

V imenu „velike deželne lože“ pri „treh solncih“
(Elihu*),

veliki mojster predstolnik.

Nekoliko poskusov Narodove „omike“ in „svobode“.

Praška „Politik“ je opominjala slovenske narodnjake na spravo. „Narod“ pa je zavrnil „Politik“ s tem, da list ne ume slovenskih razmer. V dokaz temu opisuje nas kot nestrpne ljudi, ki „nastavljamo vero kot pištolo na prsi.“ — Kdo neki tako turško z Mladoslavenci dela? Mi ne tirjamo ne več, ne manj, kakor da zastopnik kat ljudstva ne glasuje za postavbe, ki so kat cerkvi in verskemu prepričanju ljudstva nasprotne. Kaj in kako da poslanec sam veruje, tega ne preiskujemo, za to bode on sam Bogu odgovor dajal. Mi sodimo poslanca po tem, kako da se javno, pri glasovanju o taci stvareh obnaša.

V istem članku piše „Nar.“ nadalje: „Naj narodnost, slovenstvo in Slovenijo vrag vzame, če ni vse to rimsko in papeško“ — „govori Ulaga in Jeran pri nas.“ Ker je muhasti „Narod“ te besede z znamenjem — „navedel, si utegne marsikter bralec „Nar.“ misliti, da sva s čast gosp. Jeranom res kdaj tako pisala. Nevredno je take bedarije zavračati, milujemo le bralce „Nar.“, katerim se podajajo taki otrobi! Vprašati pa moramo „Narodovega“ chef-redaktorja ali pa nja pomagata, kje da sta se novičarske šege učila, imena vrednikov v polemiko vpletati, in še v tako švedrsko polemiko?! Kdor svojega nasprotnika več ne spoštuje, ni tudi sam spoštovanja vreden in s pikanjem oseb le kaže, da nja stvar na prav slabih nogah stoji. Nam gre edino le za stvar, česar vas tudi dnešnji uvodni članek uči. Hic Rhodus, hic salta!

*) Frajmavrarji imajo med seboj izmišljena imena, zlasti judovska, da lahkije pred svetom zakrijejo svoje črne namene.

V listu 165. podžiga „slovenske študente“, da naj „Narodovo“ politiko proti „starokopitnikom“ povsod branijo, razširjajo. Pred vsem: „Slovanje smo, to je prvo in najvišje!“ Mi bi nasvetovali bolj poljuden poduk. Dijaci naj uče starše, brate, sestre, žlahto, sosede, da se ima odlej vsak Slovenec tako-le prekrižati: V imenu Čeha, (Poljak ni za nič) Hrvata in Slovenca! Amen. „Slovanje smo, to je prvo in najvišje!“ — Dalje: dijaci naj spodbijajo pretvezo, s katero bodo „starokopitniki“ pri volitvah proti našim lastnim ljudem agitirali, češ, „da je vera v nevarnosti, katere se tako nihče ne dotika. Take govorice so sleparjenje itd.“ Kdor tedaj ljudstvu oči odpira ter mu kaže žalostni sad liberalizma, je slepar; kdor pa ljudem hvali brezversko šolo, civilni zakon, sedanji žalostni stan poglavarja sv. cerkve itd., ta dela pošteno, to so „dobre slovenske novine“, katere naj dijaci, Narodovi „mladi prijatelji“, širijo, „slabe in nazadnjaške“ pa, kakor je n. p. „Danica“, naj povsod zatirajo! „Nar.“ tedaj hujška zoper katoliške časnike, braneče sveto stvar, ob enem pa trdi, da ni vera v nevarnosti, da se je nihče ne dotika! Jurček sosedu Matijašu mejo okoli travnika razdira, les krade in žgē, da vsako živinče na travnik zamore. Ko se pa poškodovani Matijaš pritožuje in Jurčka zavrača, se ta izgovarja rekoč: Sej se nisem jaz tvojega travnika lotil. Kaj ne, da je Jurček grd zvičajnik?

In slednjič, da še eno povemo. „Nar.“, ki se nikol vere in verskih reči ne dotakne, poroča, da preč. škof Mermillo protestuje pri dotični Švajcarski vladi proti svojemu izgnanju; „Nar.“ pa psovaje prognanega škofa, da je „in partibus“, t. j. brez škofije, pristavlja: „Ti ljudje ne dajo nikjer miru!“

Če torej škof, kateremu so papež zaradi njegovih izvrstnih lastnosti genevsko škofijo izročili, zoper to protestuje, da ga je dotična vlada silovito izgnala, se to pravi nepokoj delati! In tako govori list, ki ima na svojem praporju zapisano: „Za omiko in svobodo!“ Obrnimo stvar. Če bi n. pr. Kranjska deželna vlada g. dra. Vošnjaka zaradi presilne politične sape iz dežele izgnala, on bi pa, čuteč se žaljenega, proti temu protestiral, bi moral „Nar.“ tudi Vošnjaku nasproti reči: „Ti ljudje ne dajo nikjer miru!“

Oj zlata „svoboda“, blažena „omika“, katero „Nar.“ po Slovenskem širi!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Govori se, da se bo pri vladi nekaj spremenilo. Pa kaj: ali sistema, ali osebe ministrov in katere? tega ne ve nihče povedati. Pravo je menda zadel dunajski dopisnik